

KONTALI

Kostnadsutvikling og kostnadsdrivere i Norge og konkurrentland

GENERELL PRESENTASJON TIL FORMIDLING FRA PROSJEKTET, 14/11 2019

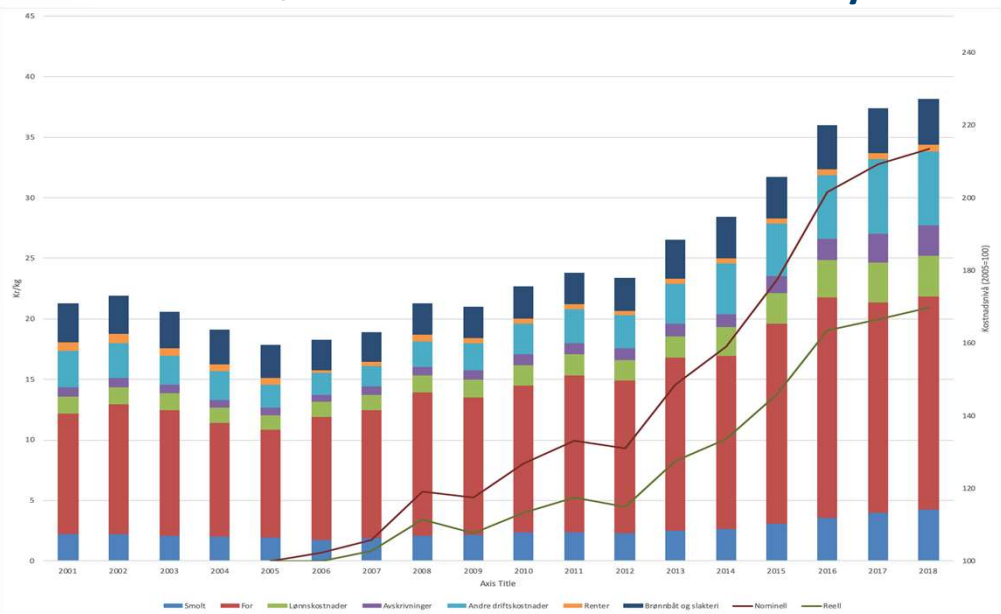
Audun Iversen og Øystein Hermansen (Nofima)
Ragnar Nystøyl, Knut-Henrik Rolland og Lars-Daniel Garshol (Kontali)

 Nofima

Dette er femte året vi har studert kostnader og kostnadsdrivere på oppdrag fra FHF (prosjekt 901335 de siste tre år)

Gått i dybden på enkelte kostnadsdrivere hvert år, i år har vi sammenlignet kostnadsutviklingen i Norge med den i de viktigste konkurrentlandene.

Produksjonskostnadene øker fortsatt – men ikke like mye

2 KONTALI

Nofima

- 2,5 % økning fra 2017 til 2018
- 113 % økning siden 2005
- 70 % reell økning
- Noe av økningen over tid skyldes valuta (fôrråvarer)

Kostnadsvekst: post for post

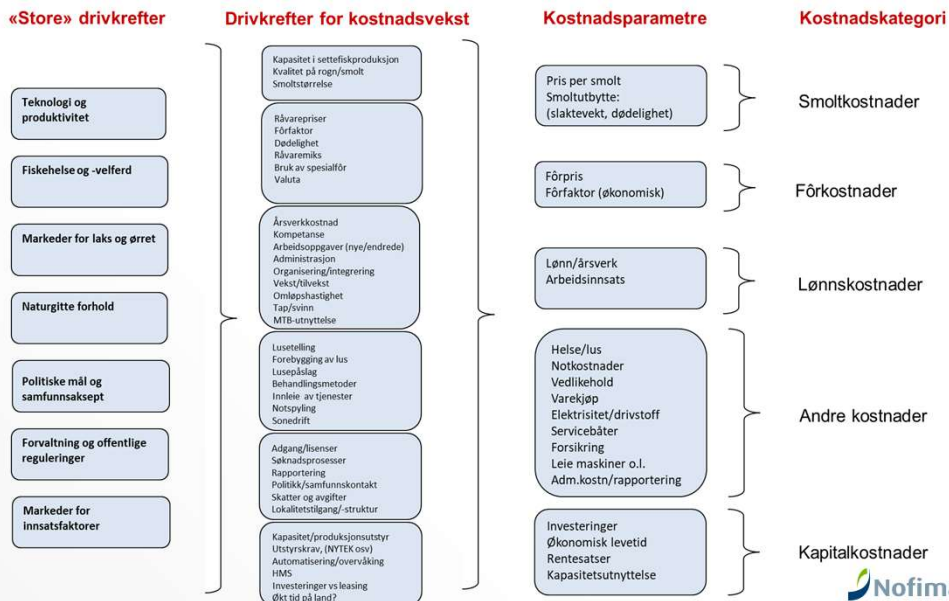
	Kostnader 2018	2017 vs 2018
Smolt	4,22	+ 6 %
Fôr	17,85	+ 3 %
Lønn	3,39	+ 2 %
Avskrivninger	2,50	+ 7 %
Andre driftskostnader	6,03	- 2 %
Renter	0,50	+ 2 %
Brønnbåt og slakteri	3,85	+ 3 %
Produksjonskostnad (FOB)	38,34	+ 2,5 %

Smolt og Avskrivninger øker mest (dette hadde vi også fokus på i fjorårets rapport fra prosjektet)

Andre driftskostnader går ned, ellers moderat kostnadsøkning

Kostnadsdrivere

Modell

4

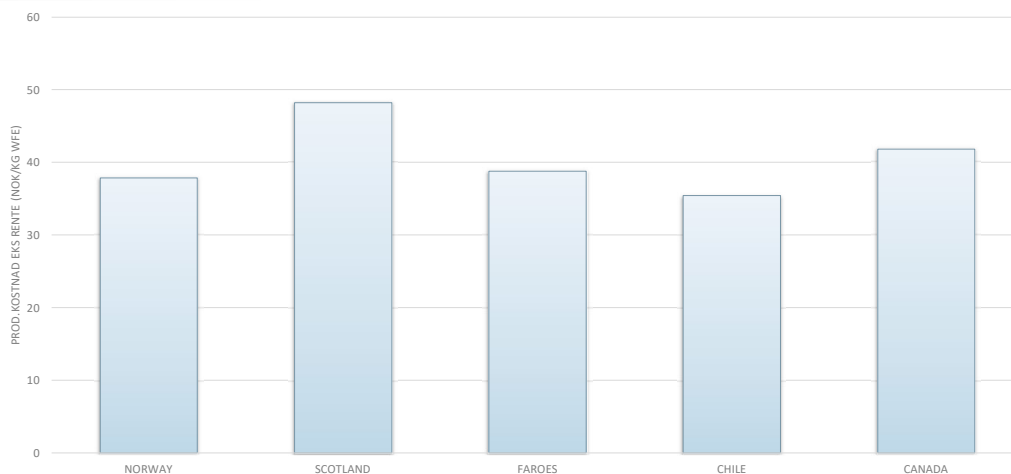

Modell for studie av kostnadsdrivere

Til høyre i figuren vises kostnadskategoriene som er brukt i analysen. Helt til venstre har vi listet en del av de store drivkreftene som påvirker næringen. Disse er så konkretisert i to trinn på veien mot fem kostnadskategorier. Når vi snakker om drivkrefter i denne rapporten, så er det i hovedsak drivkreftene i kolonne 2 vi snakker om, disse er konkrete nok til at det er mulig å diskutere påvirkning på ulike typer kostnader.

Produksjonskostnader i 2018

Status i viktigste konkurrentland

5 KONTALI

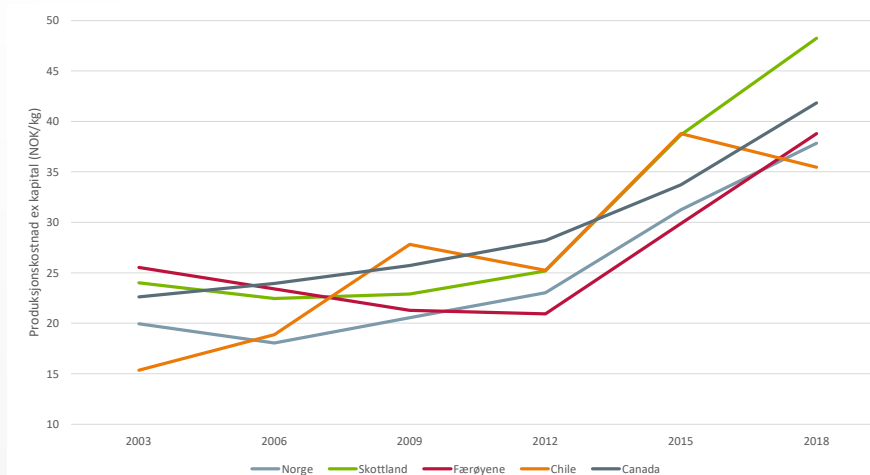

Her er kostnader i konkurrentland i Norge og konkurrentland

(Slaktet og pakket laks, eks kapitalkostnader)

Kostnadene for slaktet og pakket fisk i de utvalgte landene er vist i Figur 3. Gjennomsnittlig produksjonskostnad i 2018 er estimert til 37,8 NOK per kilo i Norge. Bare Chile er funnet å ha lavere kostnader med 35,4 NOK per kilo. Dette er om lag 6,5 % lavere enn Norge. Færøyene hadde et kostnadsnivå bare 3 % over nivået i Norge, med 38,8 NOK per kilo. Canada har noe høyere kostnader, 41,8 NOK per kilo (11 % høyere). Skottland hadde vesentlig høyere kostnader enn de øvrige, med 48,2 NOK per kilo eller 28 % over det norske nivået.

Produksjonskostnader over tid

6 KONTALI

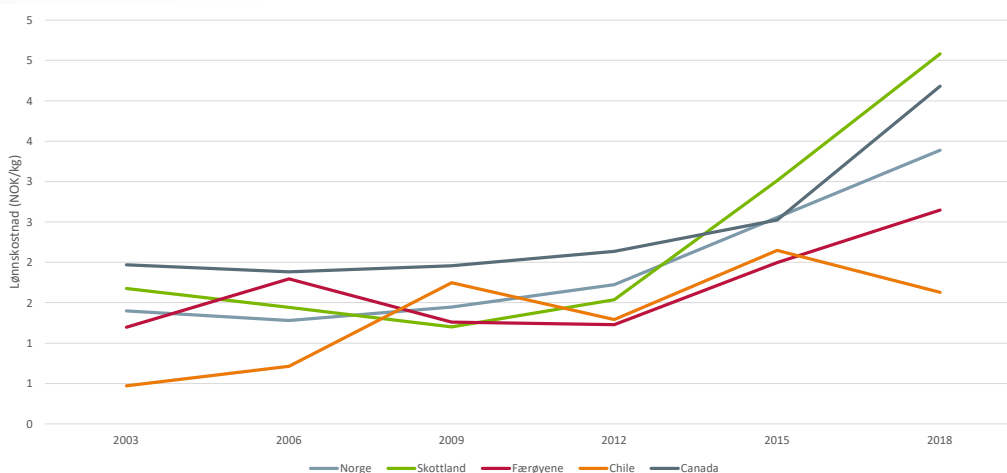
Nofima

Relativt lik utvikling over tid

Rangeringen av landene er om lag den samme som ved inngangen til perioden. Økningen i kostnader har primært kommet i perioden 2012–2018.

Chile skiller seg litt ut, med kostnader preget av ILA-krisen (2008) og med reduserte kostnader de siste årene. Dette skyldes betydelig forbedrede biologiske resultater.

Lønnskostnader

7 KONTALI

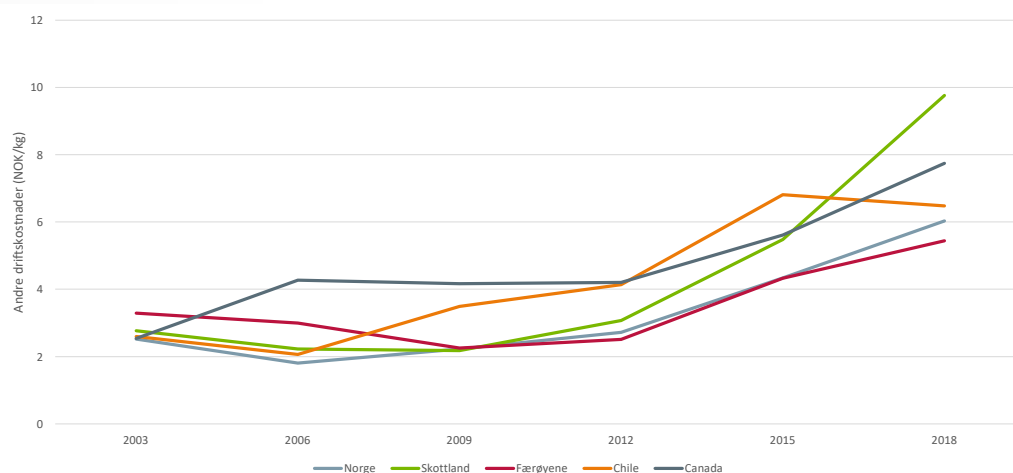

Arbeidsinnsatsen i næringen øker, på tross av automatisering og stordrift

Har sammenheng med forebygging og behandling av lus

Det hører også med til historien at den observerte økningen i lønnskostnader underestimerer veksten i arbeidsinnsats. Mange av oppgavene knyttet til forebygging og behandling av lus, slik som notspyling og behandling, utføres av serviceselskaper, og kommer frem som Andre driftskostnader i regnskapet.

Andre driftskostnader

8 KONTALI

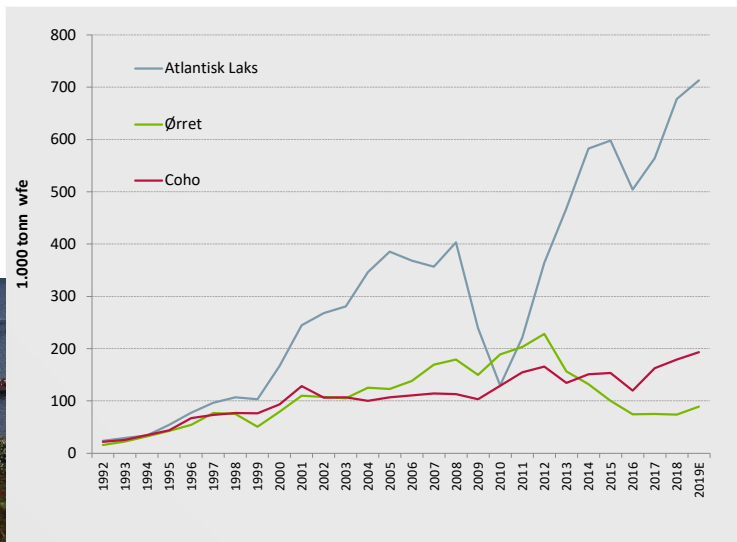
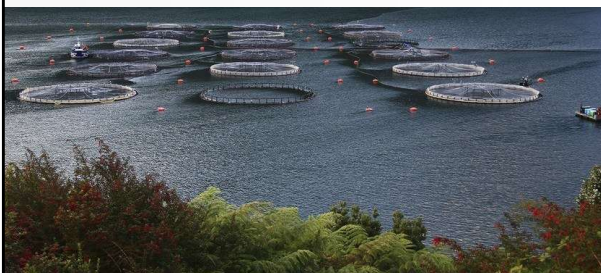

Andre driftskostnader har økt mye, også dette knyttet til lus. Andre driftskostnader inkluderer innleide tjenester, vedlikehold, administrasjon, helsekostnader m.m.

For Norges del har andre driftskostnader steget markert, med en tredobling fra 2006 til 2018. Den største absolutte økningen har man sett siden 2012. Norge har likevel blant de laveste Andre driftskostnader, omtrent på nivå med Færøyene.

Chile

produksjon

9

Nofima

Stor produksjonsøkning over tid

Dramatisk reduksjon på grunn av ILA, men raskt tilbake til enda høyere nivåer

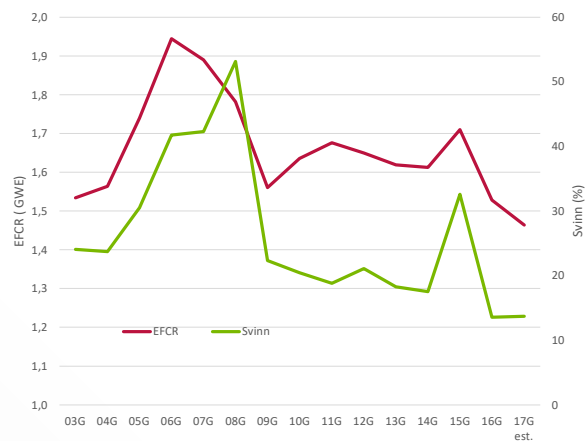
Også en stor nedgang i 2016, primært på grunn av algeoppblomstring

Mye sunnere vekst nå, med bedre biologiske resultater

Biologien blir bedre

10

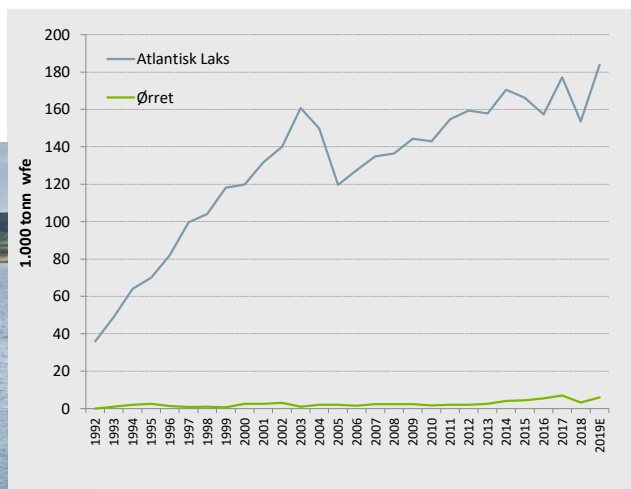

Nofima

Både svinn og fôrkostnader betydelig bedret

15G preget av algeoppblomstring i 2016

Skottland

11

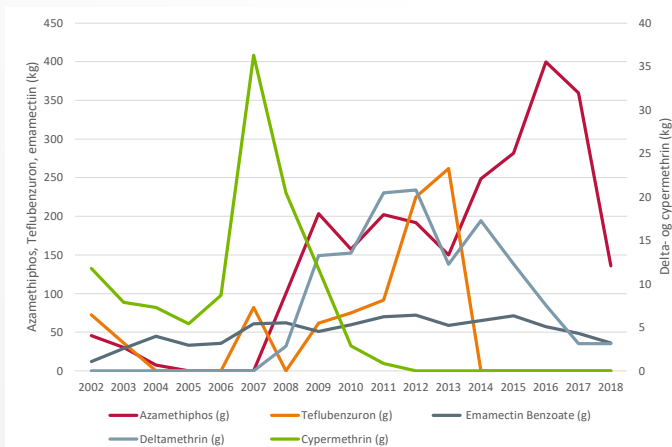
Nofima

Begrenset vekst de siste årene, litt opp og ned

Betydelig kostnadsøkning de siste årene

Har hatt mye utfordringer knyttet til lus og gjelleproblemer

Behandlinger

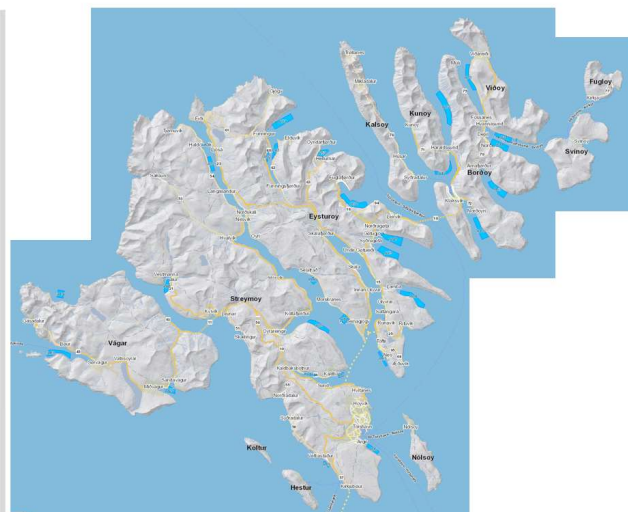
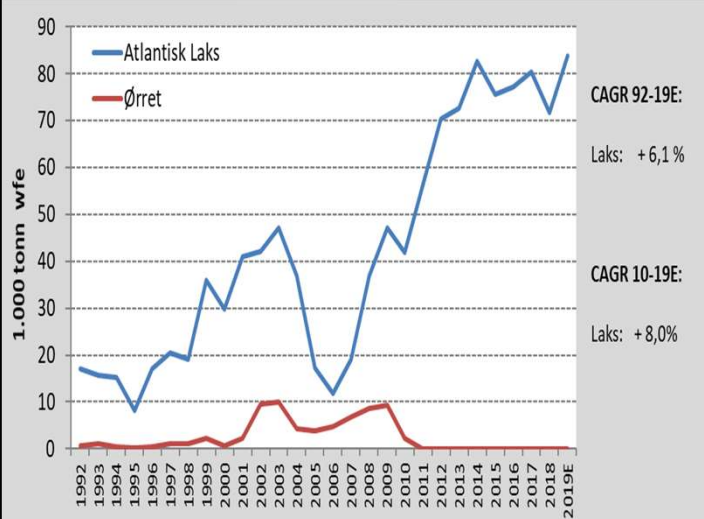

12

Nofima

Behandlingene har fulgt et lignende mønster som i Norge, medikamentelle behandlinger redusert, ikke-medikamentelle tar over

Færøyene

Nofima

Et stort og bredt utbrudd av ILA bidro sterkt til at produksjonen falt kraftig fra 2004 og nådde en bunn i 2006 med om lag 12 000 tonn. Produksjonen tok seg raskt opp igjen, og økte kraftig frem til 2014, da det ble slaktet om lag 83 000 tonn.

Som en del av restruktureringen etter ILA-utbruddet i 2003 ble Færøyene i praksis delt i tre produksjonsområder, slik at de tre gjenværende produsentene fikk god kontroll med oppdrettsvirksomheten i hvert sitt område (selv om det finnes enkeltlokaliteter eid av andre). Samtidig innførte Færøyene et av de mest omfattende og strenge veterinærforskrifter for akvakultur i verden

Færøyene har hatt de beste biologiske og økonomiske resultatene, nå mer på nivå med Norge

Nøkkeltall

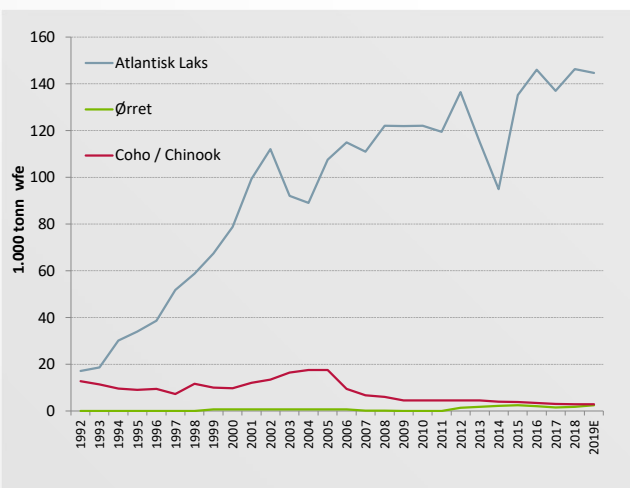
Færøyene

Nofima

Svinn og økonomisk fôrfaktor har økt litt de siste årene

Canada

15

Nofima

Produksjonen av laksefisk økte betydelig gjennom hele 1990-tallet og frem til 2002. Etter noen år med kraftig nedgang har produksjonen generelt vokst, men med en lavere takt og med betydelige svingninger. I nyere tid medførte forventninger om lave priser og vanskelig markedsituasjon at utsettene ble redusert og man fikk en sterk nedgang i produksjonen i 2013 og 2014

Har god kontroll på biologien, men driver litt «gammeldags», her er eksempler fra østkysten:

- Liten skala
- Lite automatisering
- Gjelder både oppdrett og slakteri

Modernisering på gang; stor investeringsbølge på østkysten

Fortsatt utfordrende med arealtilgang i vest

Ta-heim-beskjeder

Norge fortsatt størst og «best»

Men Chile produserer rimeligere...

Kostnadene øker overalt

Forskjeller knyttet til

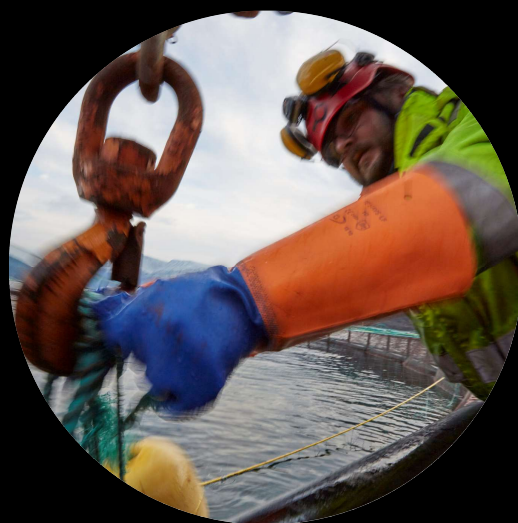
- før
- lus
- sykdom
- alger
- predatorer
- teknologi

Vekstpotensiale i Chile og Canada

KONTALI

- /nofima
- @nofima
- /company/nofima/
- /nofima

#nofima

Audun Iversen
Forsker

- Audun.iversen@nofima.no
- www.nofima.no

Takk til FHF!